

Biotalousalojen koulutuksen laatuun ja vetovoimaan tulee panostaa

Koulutuksen laatu arvioitavaksi

Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -ennakointiryhmä esittää, että Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI arvioisi maatalouden, metsätalouden, elintarvikkeiden valmistuksen ja ympäristöalan koulutuksia vuoden 2022 loppuun mennessä. Nämä ovat keskeisiä biotalousaloja. KARVI:n korkeakoulutusta koskevassa arviointisuunnitelmassa 2020-2022 on määritelty arvioitavat koulutusalat. Sen lisäksi arviointisuunnitelmassa mainitaan, että näiden lisäksi sovitaan erikseen arvioitavista aloista. Ennakointiryhmä esittää arvioitavaksi **maatalouden, metsätalouden, elintarvikkeiden valmistuksen ja ympäristöalan** koulutuksia. Vastaavan tyyppinen aloite sisältyy maatalouden koulutuksen osalta viime vuonna julkaistuu raporttiin Uusi alkua. Maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino (Karhinen 2019, MMM).

Biotalousaloja ei ole aikaisemmin arvioitu kansallisesti. Tästä syystä Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -ennakointiryhmä pitää tärkeänä arvioida maatalouden, metsätalouden ja elintarvikkeiden valmistuksen ja ympäristöalan koulutuksen laatua – erityisesti **ilmastonmuutoksen ja liiketalousosaamisen** näkökulmista.

Metsäalan koulutuksen osalta koulutuksen laatua on kehitetty jo pitkään (Lautanen 2012-2019). Tämä laadun kehittämistyö eroaa KARVI:n toteuttaman kehittävän arvioinnin tavoitteista ja menetelmistä. **Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -ennakointiryhmä esittää, että vastaavanlainen systemaattinen koulutuksen kehittämistyö aloitettaisiin myös maatalouden, metsätalouden, elintarvikkeiden valmistuksen ja ympäristöalan koulutusten osalta. Kehittämistyö kattaisi kaikki koulutusasteet.**

Maatalous, metsätalous, elintarvikkeiden valmistus ja ympäristöala käyttävät biologisia luonnonvaroja ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen. Niille on ominaista ympäristöä säästävän puhtaan teknologian käyttö ja materiaalien tehokas kierrätys. Biotalousavulla voidaan vähentää riippuvuutta fossiilisista raaka-aineista, ehkäistä ekosysteemien köyhtymistä ja ilmastonmuutosta sekä edistää talouskehitystä ja luoda uusia työpaikkoja. Biotalousalat ovat kasvualoja, jotka ovat kehittyvässä murroksessa. Biotalousalojen osaamisen kasvattaminen ja koulutuksen laatu ovat avainasemassa uusien innovaatioiden synnyttämisessä.

Faktoilla vauhtia vetovoimaan

Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -ennakointiryhmä esittää koulutuksen vetovoimakampanjaa nostamaan maatalouden, metsätalouden, elintarvikkeiden valmistuksen ja ympäristöalan imagoa. Näiden alojen koulutuksen vetovoima on viime vuosina laskenut – etenkin maataloudessa ja elintarvikealalla. Biotalousalalla on sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia ihmisten mielikuvissa. Nuorten huoli maa- ja metsätalouden ilmastovaikutuksista, vesistöjen rehevöitymisestä sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä voivat vähentää kiinnostusta biotalouteen ja hakeutumista alan koulutukseen.

Vetovoimakampanjan tavoitteena on tuottaa biotalousalaa kuvaavia infograafeja ja kuvia esikoulusta aikuisopiskelijoihin ikätason mukaisesti. Tämän tyyppinen kampanjointi täydentää meneillään olevaa vetovoimatyötä ja kampanjoita. Se on myös helposti jaettavissa eri medioiden kautta. Sidosryhmätahot voivat hyödyntää materiaalia parhaimmaksi katsomallaan tavalla.

Vetovoimakampanja kattaisi maatalouden, metsätalouden, elintarvikkeiden valmistuksen ja ympäristöalan koulutukset. Infograafeissa kuvattaisiin faktoihin perustuen ja monipuolisesti biotalousalojen ratkaiseva merkitys Suomen tavoitellessa hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Rahoitus vetovoimakampanjaan tulisi pääosin Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2021 budjetista valtionavustuksena koulutuksen järjestäjille. Tarvittava omavastuuosuus koottaisiin koulutuksen järjestäjiltä, työmarkkinajärjestöiltä, yrityksiltä ja muilta sidosryhmiltä.

Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö -ennakointiryhmän puolesta

Susanna Aro, puheenjohtaja